

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

גליון

595

פרשת בלק תשפ"ה

כי בָּרוּךְ הוּא (כב, יב)

היה זה בשנת תשנ"ג, לפני למעלה משלושים שנה. במזל טוב חגגה משפחת א. את שמחת אירוסים בתם עם חתן מופלג בתורה ויר"ש המתגורר בארה"ב. כמקובל, סיכמו ההורים ביניהם את העניינים הכספיים, ונקבע כי הורי הכלה, משפחת א., יטפלו ברכישת דירה לזוג הצעיר בבני ברק עוד קודם החתונה, ומועד החתונה ייקבע רק אחרי רכישת הדירה לבני הזוג. כבר למחרת היום התקשר אבי הכלה למתווכים שונים בעיר וביקש כי יציעו בפניו דירות. במשך תקופה ממושכת התרוצצו ההורים והכלה בין דירות שונות, בניסיון לאתר את הדירה המתאימה. אלא שחודשים רבים חולפים, כבר חצי שנה נקפה - ודירה אין ומועד החתונה מתעכב, ומתעכב, ומתעכב... במשך אחד עשר חודשים נמשכה מלאכת החיפוש האינטנסיבית. קרובי משפחה גוייסו, מכרים עודכנו, מתווכים ניסו, ההורים התרוצצו, והכלה לא הפסיקה להתפלל, עד שבסופו של דבר נמצאה הדירה המבוקשת, העונה על כל הקריטריונים: סביבת מגורים טובה, לצד דירה נאה. אמנם הבניין ישן, אך גודל הדירה סביר. המחיר קצת יקר [במושגי הימים ההם...]. 117,000 דולר, אך אפשר לעמוד בו. יש להזדרז לחטוף את הדירה לפני שיהיה מאוחר. עד שנמצאה הדירה המיוחלת ואפשר להתקדם לחתונה, אי אפשר לאבד הזדמנות כזו...

"יש לי הרבה קופצים" - סח להם המוכר בחיך מסתורי, "אני לא ממנהר לחתום... הראשון שיהיה פה עם כל הכסף במזומן - זוכה בדירה!" - הלחץ.

"אנחנו ממהרים להביא את הכסף", - השיבו ההורים מיד, "רק אנא אל תמכור למישהו אחר! כבר 11 חודשים מתעכבת החתונה! עד שמצאנו דירה תן לנו כמה שעות, ונביא לך את כל הכסף!"

אך המוכר מיהר להשיב: "אני לא מחכה לאיש, הראשון שמביא את כל הכסף - זוכה בדירה!"

ההורים יצאו מהדירה הנכספת מרוצים אך לחוצים. מצד אחד - סוף סוף נמצאה הדירה, אפשר להתחיל להתכונן לחתונה. מצד שני - יש לגייס סכום עתק תוך כמה שעות. הם התחילו בבנק, משם לגמ"חים, וגם ביקשו הלוואות מקרובי משפחה. "תבינו, זו לא דירה על הכף, זו החתונה כולה! אתם יודעים כמה אנחנו מחכים לרגע הזה, לחתום חוזה ולהתקדם לחתונה!" כולם ניסו, בשעות הקרובות היה ביתם כמרקחה. כולם התרוצצו, משלוחנים התאמצו, שיקים

לאורך כל הפרשה שזור חוט מעניין שאם נתבונן בו נגלה תובנה מחכימה. בלק מבקש לקלל את העם היהודי ושולח משלחת לבלעם - להזמין להתגייס למטרתו הנלווה. בלעם היה רוצה ללכת, אך 'פתאום' משתבשת התוכנית והוא נאלץ לסרב להזמנה. בלק לא מוותר, שולח שרים נכבדים יותר, מבטיח הון תועפות ומוכן לשלם בית מלא כסף וזהב. בסופו של דבר בלעם מצליח לצאת לדרך ושוב תכניתו משתבשת, אתונו מקרטעת, רגלו נתקעת, דו שיח מוזר ופלאי בין בלעם לאתונו, התוכנית המקורית משתבשת... בלעם עדיין לא מבין את המסר ומנסה להתחכם, הוא בטוח שבסופו של דבר מזימתו תצליח. גם בלק מתאחד עמו ויחדיו הם מגייסים כל כלי אפשרי: מנסים להתגבר על זכות אבות של עם ישראל, בודקים מקומות בהם אירעו צרות לעם ישראל, מכניסים עין הרע ומזכירים חטאי עבר, הכל כדי להצליח ליישם את תכניתם המקורית - לקלל את עם ישראל. כל תחבולה נעשית, כל תכסיס מנוצל... אך ללא הצלחה. בלק זועם על הכישלון הצורב, בלעם נאנח ומנסה להתנצל, וחושף שהוא לא יכול לעשות כלום וכל הכלים שיפעיל - אינם שווים מאומה, כי בורא עולם מנהל את העולם. 'אנחנו יכולים לנסות, לעשות, להשתדל, לתכנן, ליזום מהלכים, לנסות ולבצע תכסיסים' - אומר בלעם לבלק, 'אבל בסוף, רק מה שה' רוצה - יקרה, רק התוכנית עליה בורא עולם החליט - תצא אל הפועל!'.

זהו אחד המסרים החשובים העולים מפרשת השבוע ופותחים לנו את העיניים. מתברר, שבני אדם עושים תכניות, רוקמים מהלכים בסתר ובגלוי מתוך מטרה להגיע ליעד מסוים ומבוקש. כשהמהלך לא מצליח, כשהתוכנית נכשלת, כשקושי לא צפוי משבש את ההגעה ליעד - אנו עשויים להתאכזב, נוטים להישבר, עלולים להצטער... כמה שמחה ואושר נוסף בחיינו, אם נתבונן ונשנן שבאמת בורא עולם כבר הכתיב מראש את התוכנית, חקק וקבע מזמן את מידת ההצלחה. נכון שנדרשנו לעשות את חלקנו - להשתדל כמידת יכולתנו, אך כפי שביאר בהרחבה בספר 'חובת הלבבות' (שער הביטחון פ"ג), השתדלות זו הינה 'חובה' שעלינו לעשותה אף שמידת הצלחתנו לא תלויה בה אלא נקבעה מראש בידי בורא עולם.

נפדו, תוכניות חיסכון נשברו... בשעה תשע וחצי בערב נקשו ההורים בדלת הדירה כשמאה אלף דולר, שטרות ירוקים במזומן, בידיהם...

"תיכנסו!", קיבל אותם המוכר בחיוך רחב, כשעיניו נוצצות לנוכח השטרות המסודרים, "הבאתם את כל הכסף?" "כמעט", השיב המחנות, "הבאנו מאה אלף דולר. השאר נשלים בימים הקרובים!" - הבטיח, מנסה לדבר על לב המוכר שלא מיהר לסגור.

"המתינו קמעא" - ביקש מהם, "יש כאן עוד מישהו, נראה מה הוא מציע..." - אמר, ועבר לחדר הסמוך. אחרי רבע שעה מתוחה ולחוצה חזר אליהם כשבפיו הודעה קצרה ומאכזבת מאוד: "מצטער, הוא הצליח יותר מכם, הביא את כל הכסף, עד הדולר האחרון, במזומן. סגרתי איתו!" - אמר קצרות, והחוזה באצבעו על הדלת... לא היה טעם להתווכח, לא היה ענין לבקש. היה ברור כי כלתה ונחרצה הגזירה, הרוכשים האחרים הביאו את מלוא הסכום ולכן זכו בדירה...

בני הזוג א. ובתם הכלה יצאו מהדירה שבורים ומאוכזבים, וצנחו על הספסל הראשון ברחוב בחוסר אונים... גם הדמעות לא המתינו מלבוא, וכהרף עין פרצו מעיני הכלה כנחל שוצף. "אוי, כמה חיינו..." - ביכתה בצער, "כמה רצנו, כמה התאמצנו, כמעט הגענו לדירה, כמעט הגענו לחתונה! איזו אכזבה!" - זעקה בכאב, ואביה לא מצא את המילים לחזק את נפשה השבורה...

שעה ארוכה של הפנמת הכאב חלפה, עד שהאב התאושש. "בבנין הסמוך גר הרב טויסיג", אמר לבני משפחתו, "אעלה אליו ואסיח את אשר אירע, אולי ימצא מילים בפיו לנחמנו!" - הוסיף בתקווה, וכעבור כמה דקות נקש בדלת בית הגה"צ רבי **אהרן טויסיג שליט"א** [אשר סיפר לנו את הסיפור והעיד בפנינו על פרטיו]. מיד כשנכנס ותיאר בארוכה את הפרטים, לא הצליח גם האב לכבוש את דמעותיו. ההמתנה הארוכה הציפה אותו, האכזבה הקשה לא נתנה לו מנוח, הדירה האבודה נראתה לו ככאב שאי אפשר להכיל. הרב טויסיג האזין בקשב רב, שמע את כל הפרטים, ונאנח בהשתתפות בצער. רק אחרי כמה דקות, השיב ואמר: "מה שעברתם באמת כואב ומאכזב, אך אספר לכם שיש ברשותי ספר קטן בשם 'קונטרס הצוואה', ואני נהנה לעיין בו ולהתעודד במצבים כאלה, הבה נעיין בו יחדיו..."

הרב טויסיג והמחותן החלו לעיין בפרק א' בספר, בו מתאר המחבר התמודדות של אדם שרצה רווח מסוים, משרה נחשקת או דירה מבוקשת, והתאכזב לגלות שמישהו אחר שם ידו על המציאה והצליח להשיגה, והותיר אותו מאוכזב מאחור... הוא מעודד את הקורא לבל יתאכזב ויישבר, כי 'אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, וכי מה שמוכן בשבילך - בשמך יקראוך ובמקומך יושבוך... וגם יכול שעל ידי מניעת הרווח מזה ירוויח ממקום אחר יותר...' - כלשונו. הרב סיים לקרוא והסביר למחותן בפנים מאירות: "אנשים עשויים

לחשוב: הרי הייתי יכול לחתום את העסקה הזו ולהרוויח ממנה יפה - איך פתאום מישהו זר נכנס לתמונה והצליח? הרי הייתי כמעט סגור על הדירה המקסימה הזו, המיקום, הנוף, המחיר - הכל התאים לי... - איך זה שפתאום מישהו אחר לקח אותה? אך כמה טוב ומחזק לגלות, שהמחשבה הזו מוטעית מיסודה. הן לבוא עולם יש תכנית סדורה מראש, הוא כבר קבע והכריע מי יצליח ועד כמה, הכל כבר קבוע, ברור ונחרץ, מלמעלה! רק אנו - בני האדם, עשויים לטעות ולחשוב שאנחנו עושים משהו, כאילו מאמצינו יכריעו את הכף... אבל באמת זהו רק משחק דמיוני, כי בורא עולם כבר קבע את התוכנית, והחלק שלנו מתחיל ונגמר בלעשות השתדלות במידת האפשר, ואם לא הצלחנו - זהו סימן מובהק כי משמים סידרו אחרת, והתוכנית האלוקית קובעת משהו אחר, טוב בהרבה!"

המחותן התרגש, והודה בחום על הדברים מחממי הלב. "חזק והתחזק!" - סיים הרב טויסיג, "תאמין כי הכל מלמעלה, עשית את שלך והקדוש ברוך הוא יש לו דרך משלו, והוא יובילך לדירה הנכונה!"

המשך הסיפור מפתיע, לא חלפו אפילו 24 שעות - ולמחרת בשעת ערב מאוחרת, התקשר אבי הכלה שוב לבית הרב טויסיג. "כבוד הרב", הוא אומר בסערת רגשות, "לא תאמינו מה קרה! התברר כי מוכר הדירה לא היה אלא נוכל, שהשתלט על דירה לא לו, ועשה מצג שווא של מכירה. הוא לקח את הכסף ונמלט לחו"ל, אף שהבטיח כי יתייצב היום אצל עורך הדין להסדיר את החוזה. לא ייאמן, ברוך המקום שהצילנו מידי של נוכל רמאי זה!" - אך זו היתה רק ההתחלה... יומיים אחר כך, שוב התקשר המחותן לביתו של הרב טויסיג. "מגיע לנו מזל טוב", אמר בשמחה גלויה כשדמעות אושר קוטעות את שטף דיבורו, "כי בדיוק היום התקשר אלי קבלן מוכר, והציע לי אחת משתי דירות אחרונות שנותרו בבנין שבנה. כבר חתמנו חוזה, על דירה חדשה וגדולה מקודמתה, ובמחיר יותר זול מהעסקה ההיא! ב- 113,000 דולר, הודו לה'..."

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקין]

אִם יִתֵּן לִי כָּלֶּךָ מְלֵא בֵּיתוֹ

כָּסֶף וְזָהָב (כב, יז)

מלא ביתו כסף וזהב - למדנו שנפשו רחבה ומחמד

ממון אחרים... (רש"י)

סח הגה"צ רבי **ראובן קרלינשטיין** זצ"ל: "הכל מכירים את דברי המשנה באבות (פ"ה, יט): 'כל מי שיש בידו ג' דברים הללו – עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה - מתלמידיו של אברהם אבינו, עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה - מתלמידיו של בלעם הרשע'."

הבה נראה מה הכוונה 'עין טובה'. בעברית ישנה מילה 'מפרגן' - לפרגן לשני. זה הפשטות לכאורה. ברש"י במשנה כתוב מעט אחרת: 'עין טובה - אין לו קנאה על חברו, וחביב עליו כבוד חברו ככבודו'.

"שמעת? שמעת?", אומר פלוני לאלמוני, "יענק'ל בערל, אתה בטח מכיר אותו, הוא התמנה לדיין בבית דין של...".

"מה?!" הלה מתמלא חוסר פרגון, "למדתי איתו ב'כולל', היו אברכים טובים ממנו, והוא דיין?! הרי בשעתו לא היה שפיץ [ומתכוון שהוא עצמו היה יותר שפיץ...]. נו, עולם משונה".

קשה לו לעכל... מה אכפת לך, תשמח עם אותו חבר! 'עין טובה'. תאמר להיפך: "מה?!" הוא נהיה דיין, אה, ברוך השם, איזו שמחה! תראו איך מסתובבים העניינים בעולמנו, כמה הוא חשוב ונכבד, כי חז"ל אומרים אלף נכנסים למקרא ואחד יוצא להוראה, והנה בדיוק הוא, החבר שלי - זה שיצא להוראה, נפלא!" כך תדבר.

דוגמה נוספת. מספרים לך: "אתה שומע, זה החבר שלך נהיה מחותן עם המשפחה המפורסמת, עם הגאון והצדיק", במקום להגיד: "שידוך כזה לא להאמין, אנו חברים בעבודה עשרים שנה והוא..." ה'עין הטובה' אומרת לפרגן, לשמוח עמו - "אני שמח, יופי, כמה טוב שעשה את השידוך הזה!".

מהיכן נובעת ה'עין טובה'? ממצות 'ואהבת לרעך כמוך'. הוא אוהב את השני. אם הבן שלו יתמנה לתפקיד - כמה הוא ישמח? תאהב את השני כמוך... ממש כמוך...

אספר לכם מעשה אמיתי שהיה, נזכרתי בו בזכות הציבור. פלוני, תלמיד אחת הישיבות מאז, סיפר לי את העובדה שהתרחשה לפני כחמישים שנה. אחד מראשי הישיבה שלהם סבל מאסטמה, כך שפעמים לא מועטות היה נתקף בקוצר נשימה. ולפעמים בעיצומו של שיעור, ה' ישמור, דרכי הנשימה נסתמו. באותו רגע הוא היה מפסיק כמובן לדבר, יוצא למרפסת הפתוחה, ובאוויר הטוב של ירושלים היה תופס לעצמו נשימה במשך דקות ארוכות, לפעמים רבע שעה, עד שחזר לעצמו. התלמידים ידעו שבדרך כלל עד כרבע שעה, או לפחות עשר דקות, הוא לא ישוב לאמירת השיעור. היו לומדים לעצמם עד שהרב ישוב, מקווים בסבלנות להתאוששותו ורפואתו. ויהי היום, ובאמצע השיעור הוא לא יכול היה להמשיך, יצא אל המרפסת לחפש אויר. והנה, לא חלפו יותר משלושה רגעים והוא שב לתלמודו. הם ממש לא הכירו כזה דבר, אך כמובן לא שאלו שאלות. לאחר השיעור, תלמידים מקורבים העזו והתעניינו: "היום היה 'מעשה נסים'... רגעים בודדים בלבד, וברוך השם הרב יכול להמשיך את השיעור..."

"אספר לכם מה התרחש באותם רגעים ספורים", אמר הרב. "יצאתי לשאוף אויר, היה לי קשה מאד - לא הצלחתי כמעט לנשום! אך כאשר עמדתי במרפסת ראיתי בבנין ממול, שאברך פלוני שאתם מכירים אותו, בעל משפחה

ברוכת ילדים, והנה הוא בונה, יוצא החוצה - עם חדר וסוכה, חתיכה ראויה להתכבד. כל כך שמחתי בליבי: 'הוא בונה! הוא בונה, ברוך השם!' נכנס לי כל כך הרבה אויר, כזו שמחה, רחב לי. שאפתי אויר לריאותי והכל עבר לי..."

מעשה שהיה, רבותי! ה' יעזור לעם ישראל. כמה דיני תורה מגיעים לבית דין, הדיין שואל את התובע: "ר' איד, מה מפריע לך, הרי חמש עשרה מטרים מפרידים בין המרפסת שהוא בונה עד הבית שלך, היכן האוויר שאתה צריך, וכי יש לך צורך בחמישים מטרים? [הלא רק בנבילה כתוב: 'מרחיקים את הנבלה מהעיר חמישים אמה'], מה חסר לך?!...".

- "לא, לא! כבוד הרב, הבנייה מפריעה לי את הנוף, ממש מפריע! לא יכול!"...

לא אדבר, חלילה, כאן בתוך בית הכנסת, רע על יהודים, נדבר על גויים... נקווה שאצלנו לא קורה דיני תורה כאלו...

שמעתי בשיחה מפי הגה"צ רבי **שלמה וולבה** זצ"ל: סיפרו לו על ראש ישיבה פלוני שנכנס באמצע הלילה, אחרי חצות, וראה שהיכל הישיבה שלו מלא בחורים ערים ולומדים בשעה מאוחרת עם שקידה מלאה, הפלא ופלא. מרוב שמחה, הוא יצא החוצה והתחיל לרקוד. אנשים שראו את הריקוד התבטאו - "איזו אהבת התורה!" - הוא רואה שלומדים ופותח בריקוד נלהב של אהבת תורה. אמר הרב וולבה: יכול להיות שהוא הגיע לדרגה מרוממת באהבת תורה, אבל בריקוד הזה לא ראינו את הנקודה הזו. אם היה נכנס לישיבה של מישו אחר, רואה שלומדים ויוצא בריקוד של שמחה - זו עדות אמת על אהבת התורה. אבל אם הוא רוקד כאשר אצלו בישיבה יושבים ולומדים - זוהי, לכאורה, שמחה על הצלחתו והישגיו האישיים, אין ראייה שאכן אוהב הוא את התורה בכל לבו.

אינני יכול לשכוח ביום שהתקיימה חנוכת הבית בישיבת 'בית הלל' בבני ברק, ובאותו יום ממש התקיימה ג"כ הנחת אבן הפינה לבנין הישיבה 'בית מאיר', כבדו את הרב מפוניבז' זצ"ל לנאום. הוא נעמד ליד מקום הנחת אבן הפינה וקרא בקול גדול: "תאמינו לי, כאשר אני רואה שנבנות ישיבות נוספות, כאשר אחרים בונים ישיבות - אני שמח עוד יותר מאשר כשאני בונה לבד. ואם תשאלו מה פתאום יותר? אסביר לכם: בישיבה שלי יש לי שמחה, אבל מאידך יש לי גם עול כבד של חובות... אבל כאשר אחרים בונים, השמחה שלי גדולה ובלי עול של החובות, כל כך שמח לי בלב... גלייבט מיר - האמינו לי כי אני שמח יותר מבעת בנית הישיבה שלי!". זו דוגמא של 'עין טובה' ואפשר להאמין לו - לרב מפוניבז'...

[מתוך 'יחי ראובן']

* * *

כבר משחר טל ילדותו, שם מרן ראש הישיבה רבי **גרשון אדלשטיין** זצ"ל דגש מיוחד על עבודת המידות. כבר בהיותו רך בשנים ניכרו בו ניצני ההטבה ותכונות מיוחדות של

רגישות לזולת ולמרות שהיו בו מעלות גדולות מעל בני גילו לא התנשא ולא התפאר אפילו לא במשהו. הגיע לידינו מעט אפיזודות מלאות הוד המשתלבות אחת לחברתה, מגלמות צורה בזהירות של חסיד אמיתי ונותנות המחשה חיה לדברי בעל ה'מסילת ישרים' (פרק ט): 'כללו של דבר הרחמנות וההטבה צריך שתהיה תקועה בלב החסיד לעולם, ותהיה מגמתו תמיד לעשות קורת רוח לבריות ולא לגרום להם שום צער'.

בהזדמנות סיפר מרן זצ"ל לאחדים מתלמידיו, כי בימי ילדותו נהג לשיר 'סולו' בשמחות בר מצווה, עד שפעם אחת שם לב כי בעקבות כך תשומת הלב מתמקדת בו וכולם מביטים בו תחת שיביטו בחתן הבר מצווה... מאז חדל לשיר 'סולו'. זו דוגמא מזערית של רגש לזולת שהיתה בו כבר מימי הילדות ממש.

עד לפני כעשרים וחמש שנה היה מרן זצ"ל מגיע חזרה הביתה בשבת בבוקר בשעה מאד מאוחרת, הוא היה אומר לאשתו הצדקנית ע"ה כי הוא מתעכב מעט לאחר התפילה. אחד התלמידים ביקש פעם להתחקות אחריו והעלה בידו את פשר האיחור. הוא הלך אחריו, והנה הוא רואה את מרן זצ"ל נכנס לבניין מסוים, עולה כמה קומות, דופק אצל אחת המשפחות, מתעכב דקה שתיים ויוצא. שוב עולה לבנין אחר, דופק בבית נוסף, מתעכב דקה מועטת ויוצא. כך הולך מבנין לבנין ברחבי בני ברק. בירור קצר הבהיר לו, כי מרן זצ"ל מסתובב בבתי כמה וכמה אלמנות ושבורי לב, כדי לאחל להם 'גוט שבת'. כך במשך שנים הסתובב מבלי שאיש ידע לאן הוא הולך ומה מעשיו, רחוק מעין רואים.

בתקופה מסוימת התקיימה קבלת הקהל אצל מרן זצ"ל קודם שעת המנוחה בצהריים, אך לאחר תקופה הפסיק בכך ואמר לאחד מבני הבית כי הסיבה שביטל את קבלת הקהל היא מפני שאינו מצליח להירדם בצהריים, "כי צד אפסר להירדם כשאתה שומע על צרות ובעיות של יהודים!".

בעת שנשמעה אזעקה בימי מלחמת המפרץ, ראה יהודי יקר את מרן זצ"ל נכנס לבנין ברחוב ראב"ד, עומד בחדר מדרגות וממתין לצפירת ההרגעה. היהודי נכנס אחריו, עלה קומה ודפק בדלת אחד השכנים, משפחת פרידמן, וביקש כיסא עבור מרן זצ"ל. הוא הביא את הכיסא והציע למרן זצ"ל לשבת, אך הוא סירב. שוב ביקש מהרב לשבת, ושוב מרן זצ"ל סירב בתוקף לשבת. תמה היהודי: "מה לא טוב בכסא הזה, שמא הרב חושש שיש בו שעטנז?...". אולם תשובתו של מרן זצ"ל היתה יותר ממפתיעה: "אתה לא רואה שיש לכיסא שתי ידיעות, איך אשב בשעה כזו על כיסא מלכות כשכלל ישראל נמצאים בעת צרה וצער...".

ידוע היה שבמשך שנים היו טיפוסים שונים מעוררים בנפשם מתקשרים מידי יום ביומו למרן זצ"ל והרבו לשוחח עמו במשך זמן ארוך על דא ועל הא, ומרן זצ"ל היה יושב ומקשיב לדבריהם באריכות ובסבלנות, בטוב לב ובמאור

פנים. כמו"כ מספר אחד מתלמידיו שפעם ישב ולמד עם מרן זצ"ל בצוותא ובמהלך הלימוד בא יהודי המוכר כמוכה סבל לביקור בבית מרן זצ"ל, ובמשך חצי שעה או יותר ישב ופטפט עם מרן זצ"ל, הוציא את זעמו ותסכולו על דבר פלוני ועל בעיה אלמונית, והדבר הפריע מאוד למרן זצ"ל, אך הוא כדרכו בלם את פיו וגילה ענין בדברי אותו אדם מר נפש. "זה מצוות עשה של גמילות חסד שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים, אין מי שיקשיב לו, לכן הוכרחתי לעצור", הסביר מרן זצ"ל לתלמיד מאוחר יותר.

אחד מוותיקי התלמידים מספר, כי תחילת הקשר ההדוק שלו עם רבו החל בעת שפנה פעם למרן זצ"ל ללמוד עמו חברותא בשבת, ומרן זצ"ל באופן נדיר הסכים. בתחילת הלימוד ביקש ממנו מרן זצ"ל שיאמר לו את שמות הבחורים מבני-הישיבה שלדעתו זקוקים לעידוד כדי שיוכל לעודדם. "אני מבקש ממך פשוט משום שאיני מכיר היטב את הבחורים, אך אתה תוכל להיות לי לעזר בענין הזה". בסוף הלימוד אמר לו מרן זצ"ל, כי הוא מבקש ממנו שבכל שבת יביא לו לפחות שני שמות של זקוקים לעידוד, וכך נמשך הדבר שנתיים ימים.

התלמיד שיתף אותנו בהתפעלותו הגדולה מדרכיו של מרן זצ"ל; הרי לפעמים הבחורים בישיבה היו רואים את מרן זצ"ל ניגש לבחור ושואלו בחום: "מה נשמע?", "מה מחדשים?", וזה נראה בעיניהם כבדרך אקראי. אך מאותה שיחה הבין כי לא בא בסוד קדושים, וכל מילה וכל צעד שעושה מרן זצ"ל עם התלמידים, היא מערכת מופלאה של דאגה כנה להצלחת כל תלמיד ותלמיד, ומטרה קדושה יש לה להחיות את נפשם.

בענין זה מספר מקורבו של מרן זצ"ל, הגאון רבי **דניאל יעקובוביץ שליט"א**, ראש ישיבת 'נחלת בנימין', כי מרן זצ"ל אמר לו פעם בשם מרן **הגרא"מ שך** זצ"ל, כי תפקידו של כל ראש ישיבה ור"מ הוא להיכנס לבית מדרש בבוקר עם פשיטות חדשה כזאת, 'למי היום אני אעשה פה טוב?', לחפש כל הזמן לעשות טוב לשוהים בה. לחיות בתחושה כי ישיבה זו הזדמנות לעשות המון טוב, יש בה הרבה אפשרויות לעשות טוב".

באחד הימים שאל אותו אברך שאלה רגישה. באחד ממוסדות ה'חינוך העצמאי' פוטר מורה בגלל חוסר-התאמה. לאחר פיטוריה התבקשה רעייתו למלא את מקומה. "חלילה!" נרתע מרן זצ"ל, "דם יהודי עדיין מבעבע שם בכיתה...".

"אבל המורה פוטר ללא כל קשר לרעייתו! היא פוטר לפני שהוצעה לה המשרה!..." - טען האברך.

"זה אמנם נכון", השיב מרן זצ"ל, "מן הסתם גם נאלצו לפטר אותה... אבל אברך כמוך! נו, שמור על עדינות הנפש, דם יהודי נשפך שם!".

[מתוך 'אדיר במלוכה']